

Lov om opphavsrett til åndsverk: Familie- og kulturkomiteens høring om proposisjon 104 L (2016-17)

Kabel Norge er bransjeorganisasjonen for de kommersielle kabel-TV-operatørene i Norge. Foreningen har 18 medlemmer lokalisert over hele landet. Kabel er Norges største plattform for kringkastingsdistribusjon, og Kabel Norges medlemmer representerer samlet over 950.000 abonnenter.

Kabel Norge takker for anledningen til å delta på Familie- og kulturkomiteens høring om forslag til ny åndsverklov, og har følgende hovedsynspunkter:

1 Hensynet til effektiv rettighetsklarering

Effektiv og klar rettighetsklarering er grunnleggende for kommersiell finansiering av norsk kultur- og medieproduksjon. Kabel Norge er derfor tilfredse med at departementet har lyttet til flere av de innspill som kom i høringsrunden og forslaget på en del sentrale punkter er endret. At forslaget om særlige bevisbyrderegler og oppsigelsesadgang ved såkalt ikke-bruk er lagt til side, og at man lovfester en presumpsjonsregel om rettighetsovergang i arbeid- og oppdragsforhold, herunder til videreoverdragelser, er viktige punkter.

Kabel Norge vil understreke behovet for at disse delene av forslaget blir stående gjennom Stortingets behandling av åndsverkloven.

2 Bruk av fremmed hjelp ved privat kopiering

Unntaket i opphavsretten for kopiering til privat bruk, er en sentral avgrensning av den enerett åndsverkloven gir til opphavsmennene. Regelen skal ivareta allmennhetens interesser.

Den tekniske utvikling har ført til at måten vi som privatpersoner lagrer film og musikk vi har kjøpt eller på annen måte har skaffet oss lovlig tilgang til, har endret seg over tid. Vi har gått fra å kopiere film og musikk på lyd- og VHS-kassetter til å bruke harddiskene på dekoder (PVR), PC, nettbrett, mobil eller annen enhet. Etter hvert gjør stadig flere av oss også bruk av eksterne lagringstjenester («skyttjenester»).

Etter gjeldende rett, har bruk av eksterne lagringstjenester, ikke vært ansett som fremmed hjelp, og dermed innenfor privatbruksunntaket.

Departementet gikk i høringsnotatet inn for å oppheve forbudet mot bruk av fremmed hjelp ved kopiering av musikk- og filmverk fordi regelen ble ansett å ha liten praktisk betydning. Det mener Kabel Norge var en fornuftig løsning.

I proposisjonen har imidlertid departementet snudd. Her beholdes unntaket i privatkopieringsretten for bruk av fremmed hjelp ved kopiering av film og musikk. Samtidig foreslås det innført en definisjon av fremmed hjelp i § 26 tredje ledd, som etter sin ordlyd kan oppfattes å ramme bruk av eksterne lagringstjenester. Problemstillingen rundt eksterne lagringstjenester, som er meget praktisk, er ikke adressert i proposisjonen. Dermed har departementet skapt tvil om en endring av reglene på dette punkt er tilsiktet eller ikke.

Det vil være uheldig om norske forbrukere skulle oppleve at de ikke lenger lovlig skal kunne bruke eksterne lagringstjenester. Kabel Norge vil derfor be komiteen enten om å oppheve forbudet mot fremmed hjelp ved kopiering av film – og musikkverk slik forslaget var i høringsnotatet eller klargjøre at bruk av eksterne lagringstjenester ikke skal anses som fremmed hjelp.

3 Dobbel erstatning

Kabel Norge er også kritiske til forslaget om rett til dobbel erstatning.

Kabel Norge støtter selvsagt at det skal være erstatningssanksjoner ved rettighetskrenkelses, men en regel om dobbel erstatning kan bli misbrukt. Erfaring fra rettighetsforhandlinger, også med de store forvaltningsorganisasjonene, viser at erstatnings- og straffesanksjoner raskt brukes som forhandlingskort.

Forslaget om dobbel erstatning vil gjøre det hensiktsmessig å holde rettigheter tilbake til «siste sekund» eller å la være å klarere rettigheter til bruk andre rettighetshavere i det samme verket har klarert. Fordi opphavsrettslig vernede verk, i motsetning til varemerker og andre industrielle rettigheter, ofte har mange rettighetshavere, kan enkeltstående rettighetshavere eller rettighetshavergrupper sette en erverver i en tvangssituasjon for slik å fremtvinge et urimelig høyt vederlag eller dobbelt så høyt vederlag i form av dobbel erstatning i etterkant. Det har ikke vært meningen.

Departementet har anerkjent problemstillingen, men departementets løsning – å innføre en «rimelighetsbegrensning» - gir ikke tilstrekkelig beskyttelse mot denne type misbruk.

Kabel Norge vil anmode Stortinget om å fjerne forslaget om rett til dobbelt erstatning i forslagets § 82, tredje ledd.